

ตัวเลขลิขิตชีวิตเราได้หรือ? : อุดมการณ์ชะตานิยมกับการร้อยเรียงตัวเลข*

The numbers can control our destiny? : Fatalism in number arrangement

ภพ สวัสดิ์ (Bhob Sawasdee) **

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาศาสตร์กับการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมในวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ โดยศึกษาจากวาทกรรมที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์ในช่วงปี พ.ศ. 2559-2560 ผลการศึกษาพบว่า ผู้สร้างวาทกรรมใช้กลวิธีทางภาษา 9 กลวิธี เป็นกลวิธีทางอรรถศาสตร์ 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายแสดงการยืนยัน และการเลือกใช้คำปรากฏร่วมกัน และกลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์ 7 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้มูลบท การใช้ประโยคเงื่อนไข การกล่าวอ้าง การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้สหบท กลวิธีทางภาษาทั้งหมดได้ผลิตซ้ำและเผยแพร่อุดมการณ์ชะตานิยมและการยอมรับอำนาจของผู้ทำนายดวงชะตา โดยผู้ทำนายดวงชะตาซึ่งเป็นผู้สร้างวาทกรรมสื่อให้เห็นว่าการร้อยเรียงตัวเลขมีอำนาจในการกำหนดความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์ และผู้ที่สามารถเข้าถึงและแก้ไขชะตากรรมที่สืบเนื่องจากอำนาจดังกล่าวมีเพียงผู้ทำนายดวงชะตาเท่านั้น การยอมรับอุดมการณ์ชะตานิยมสะท้อนว่าผู้รับการทำนายปฏิเสธอำนาจการเลือกและตัดสินใจในการดำเนินชีวิตด้วยตนเอง เพราะยินยอมให้สิ่งอื่นมีอำนาจกำหนดชีวิตของตน

คำสำคัญ: ชะตานิยม การร้อยเรียง ตัวเลข

** อาจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาการจัดการชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Dr., Department of Community Management, Silpakorn University., bhob@ms.su.ac.th, 09-4446-2915.

Abstract

This research paper is a qualitative study by content analysis. It aims to study linguistic strategies for communicate the ideology of fatalism in number arrangement prediction discourse. This study analyze printing, online, and television media in the period of 2016-2017. The results revealed that the discourse creators used 9 language strategies, 2 strategies are semantics: confirmation words, and relation words, 7 strategies are pragmatics: modality, presupposition, conditional sentence, reference, metaphor, rhetorical question, and intertextuality. All language strategies reproduced and broadcasted the ideology of fatalism and the power acceptance of fortune teller. The fortune teller showed that number arrangement can control the human destiny and only fortune teller can access and modify the fate of human from predictions. Besides, the acceptance of fatalism showed that the discourse receivers refused the power of managing and decision of their life, because they allowed others to control themselves.

Keywords: Fatalism, Arrangement, Number

บทนำ

ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันทำให้ผู้คนในสังคมไทยเกิดภาวะเครียดจนต้องหาทางออกให้กับตัวเอง การปรึกษาหมอดูเป็นทางเลือกหนึ่งในการเยียวยาจิตใจและแก้ปัญหาชีวิตให้กับคนไทยหลายคน โดยพบว่าในสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ล้วนแต่มีรายการ เพจ (Page) หรือคอลัมน์ประจำที่เป็นการทำนายดวงชะตา จากการสำรวจรายการเกมโชว์ (game show) ที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ตลอดปี พ.ศ. 2558 ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดระบบวัดความนิยมของการชมรายการทางโทรทัศน์ของไทยในระบบเรตติ้ง (rating) พบว่า รายการศึก 12 ราศีซึ่งเป็นรายการเกมโชว์ (game show) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาตามราศีเกิดของผู้เข้าร่วมการแข่งขันมีเรตติ้งจำนวนผู้ชมสูงสุดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและเป็นรายการเกมโชว์ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่มีเรตติ้งผู้ชมสูงสุดเมื่อนับผลรวมเรตติ้งจากผู้ชมทั่วประเทศ (โพธิ์ชันนิง, 2559: ออนไลน์) ข้อมูลนี้สะท้อนว่าธุรกิจหมอดูหรือการทำนายดวงชะตาเป็นสิ่งที่คนไทยให้ความสนใจอย่างมาก ส่งผลให้ธุรกิจดังกล่าวได้รับความนิยมจากคนไทยอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ จากการสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2548 (ผู้จัดการออนไลน์, 2548: ออนไลน์) พบว่า ธุรกิจการทำนายดวงชะตาหรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าดูดวงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นธุรกิจที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องมีเงินหมุนเวียนในธุรกิจนี้ประมาณ 4,000 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 พบว่า ธุรกิจการทำนายดวงชะตามีการขยายตัวอย่างมากจนมีเงินหมุนเวียนในธุรกิจนี้กว่า 10,000 ล้านบาท (โพธิ์ชันนิง, 2556: ออนไลน์) จาก

การสำรวจพบว่า ความนิยมการใช้บริการหอดูผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (Internet) มีมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ บริการทางโทรศัพท์มือถือและระบบออโต้เท็กซ์ตามลำดับ โดยผู้ที่มีอาชีพค้าขายนิยมดูดวงมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีกิจการส่วนตัว และนิสิตนักศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้ชื่อเสียงของหอดูเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกดูดวง การสำรวจของศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้สรุปว่า ธุรกิจดูดวงเป็นธุรกิจที่น่าสนใจ เพราะไม่ว่าภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ธุรกิจดูดวงยังคงได้รับความนิยมและขยายตัวอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ เช่น การสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น เพราะจากการสำรวจพบว่าผู้ที่ดูดวงกับหอดูร้อยละ 85 จะทำบุญสะเดาะเคราะห์ตามที่ได้รับคำแนะนำจากหอดู ทำให้ธุรกิจการทำบุญและการสะเดาะเคราะห์ขยายตัวอย่างมาก นอกจากนี้ ยังเกิดการขยายตัวของธุรกิจสืบเนื่องอื่น ๆ เช่น ธุรกิจจำหน่ายหนังสือ อุปกรณ์เกี่ยวกับการดูดวง วิทยุทัศน์ รวมทั้งธุรกิจโรงเรียนสอนการทำนายดวงชะตาซึ่งล้วนเป็นธุรกิจที่ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการประเมินว่ามีเงินสะพัดในธุรกิจเหล่านี้ทั่วประเทศถึงปีละกว่า 200 ล้านบาท

ธุรกิจการทำนายดวงชะตาจากหมายเลขโทรศัพท์มือถือได้รับความนิยมจากคนไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 โดยจัดเป็นธุรกิจการดูดวงแบบใหม่ที่ใช้หลักเลขศาสตร์ (numerology) ซึ่งถูกกล่าวอ้างว่าเป็นศาสตร์การทำนายแขนงหนึ่งที่เกิดขึ้นมานานกว่า 4,000 ปีในยุคเมโสโปเตเมีย โดยชาวคาลเดียนและชาวอียิปต์เป็นผู้คิดค้นศาสตร์นี้ขึ้นและส่งต่อไปยังชาวฮีบรู หอดูหรือผู้ทำนายที่มีชื่อเสียงของศาสตร์นี้คือไคโร (Cheiro) ซึ่งเป็นฉายาของ วิลเลียม จอห์น วอร์เนอร์ (William John Warner) ชาวไอริช มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1866-1936 (พ.ศ. 2409-2479) (นันทวิญญู สวัสดิ์มงคล, 2555: 5) หลักการของเลขศาสตร์โดยเฉพาะผลรวมของตัวเลขนี้ได้รับความนิยมในระยะเวลาหนึ่ง ธุรกิจการดูดวงแบบใหม่เริ่มต้นโดยผู้ให้บริการเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์มือถือคือ บริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชันหรือดีแทค (Total Access Communication หรือ DTAC) ได้นำหลักการของเลขศาสตร์มาทำการตลาดในกิจกรรมส่งเสริมการขายในปี พ.ศ. 2556 ในกิจกรรม Lucky Number ดีทุกเลข เเด่นทุกด้าน ด้วยการนำหอดูที่มีชื่อเสียงคือ ทศพร ศรีตุลา หรือ หมอซ่าง มาคัดเลือกหมายเลขโทรศัพท์มือถือของเครือข่ายดีแทคโดยคัดเลือกเฉพาะเลขที่มีผลรวมเป็นมงคลตามหลักเลขศาสตร์ (numerology) เพื่อจำหน่ายให้กับลูกค้าของค่ายในราคาพิเศษ ระยะเวลาต่อมาราวปลายปี พ.ศ. 2556 ได้เกิดหลักการใหม่ในการทำนายดวงชะตาจากหมายเลขโทรศัพท์มือถือเรียกว่า แมธเธโลจี (การิน ศตายุส์, 2557ก, 2557ข) หรือ การร้อยเรียงตัวเลข (มีทนาปวีณ์ สาระคุณมนตรี, 2558ก, 2558ข) หรือ ทฤษฎีการดึงดูดของพลังตัวเลข (นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณันท์, 2559) ศาสตร์นี้ได้ปฏิเสธหลักการเดิมในด้านเลขศาสตร์ที่ทำนายดวงชะตาจากผลรวมของตัวเลขโทรศัพท์มือถือทั้งหมด แต่พิจารณาจากการร้อยเรียงตัวเลขที่ให้ผลในทางบวกหรือเป็นมงคลเพียง 7 ตัวหลังเท่านั้น นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา ธุรกิจการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น นักทำนายดวงชะตาจากตัวเลขหลายคนได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางจนถึงขั้นมีรายการโทรทัศน์เป็นของตนเองหรือมีผู้ติดตามบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) เช่น เว็บไซต์ (website) หรือเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นจำนวนมาก

จากกระแสความนิยมของคนไทยที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือทำให้ในปี พ.ศ. 2559 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส หรือ เอไอเอส (Advance Info Service หรือ AIS) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทยตามจำนวนผู้ใช้งาน¹ (ฐานเศรษฐกิจ, 2559: ออนไลน์) จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย โดยให้ การ์ตูน ศตายุส์ หรือ แมน การ์ตูน นักร้องแบบตัวเลขที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบันคัดเลือกหมายเลขโทรศัพท์มือถือในเครือข่ายเอไอเอสที่ร้อยเรียงตัวเลขซึ่งให้พลังงานด้านบวก 5 ด้าน คือ ความรัก สติปัญญา การงาน การเงิน และสุขภาพ ระยะเวลา ได้ปรับรูปแบบเป็นพลังงานด้านบวก 4 กลุ่ม คือ รุ่งเรือง-มั่งคั่ง ร่ำรวย-ร่ำรวย งานเด่น-ปัญญาดี และสุขภาพดี-งานเด่นเพื่อวางจำหน่ายในศูนย์บริการเอไอเอส (AIS Shop) และร้านเทเลวิซ (Telewiz Shop) ทั่วประเทศไทยในราคาพิเศษ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า คนไทยในปัจจุบันสนใจการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถืออย่างมากจนหลักการทำนายดังกล่าวถูกนำมาใช้ทำการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายของธุรกิจเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์มือถือ สิ่งที่น่าสนใจประการหนึ่งในการศึกษาการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือคือ การพิจารณาหลักการและขั้นตอนในการเลือกและร้อยเรียงตัวเลขเข้าด้วยกัน จากการศึกษาข้อมูลการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือข้างต้นพบว่า การร้อยเรียงตัวเลขเข้าด้วยกันนั้นเป็นหลักการใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน ในแง่หนึ่งจึงกล่าวได้ว่า ผู้ทำนายดวงชะตาเป็นผู้ที่ “มีอำนาจเต็มที่” ในการกำหนดว่าตัวเลขแต่ละตัวเมื่ออยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ จะให้ผลอย่างไรต่อผู้ถือครองหมายเลขโทรศัพท์มือถือ นั้น โดยผู้ทำนายจะใช้กลวิธีทางภาษา (language strategies) ต่าง ๆ เพื่อโน้มน้าว (persuade) ความคิดของผู้รับการทำนายให้เชื่อถือจนนำไปสู่การยอมรับในหลักการที่ผู้ทำนายนำเสนอและเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหมายเลขโทรศัพท์มือถือของตนตามคำแนะนำของผู้ทำนายซึ่งหลายครั้งผู้ทำนายหรือทีมงานของผู้ทำนายจะจัดหาหมายเลขโทรศัพท์มือถือที่ตนอ้างว่ามีการร้อยเรียงอย่างดีแล้วมานำเสนอต่อผู้รับการทำนาย ผู้รับการทำนายที่เชื่อถือว่าการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือจะทำให้ชีวิตของตนดีขึ้นก็จะยอมซื้อหมายเลขโทรศัพท์ที่ผู้ทำนายและทีมงานจัดหาจำหน่ายในราคาที่แพงกว่าหมายเลขโทรศัพท์มือถือทั่วไป การทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือจึงถือเป็นวาทกรรม (discourse) อย่างหนึ่งเพราะวาทกรรมเป็นรูปแบบการใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับอำนาจ (power) มีผลที่ทำให้ผู้อยู่ใต้อำนาจของวาทกรรมเกิดความเชื่อและปฏิบัติตามแนวทางที่วาทกรรมกำหนด การเชื่อถือและยอมปฏิบัติตามหลักการต่าง ๆ ก็คือ การยอมรับอำนาจของวาทกรรมและอำนาจของผู้ทำนายดวงชะตา เป็นการยินยอมโดยไม่เกิดการตั้งคำถาม และเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สร้างวาทกรรมซึ่งสิ่งที่ผู้สร้างวาทกรรมแฝงการนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษาเพื่อให้ผู้รับวาทกรรมยอมรับเรียกว่า อุดมการณ์ (ideology) อันเป็นความคิดที่ถูกสร้าง ผลิตซ้ำ และเผยแพร่อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นที่ยอมรับในสังคม จากการศึกษาวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือผู้วิจัยพบว่า ผู้ทำนายดวงชะตาซึ่งเป็นผู้สร้างวาทกรรมได้ถ่ายทอดอุดมการณ์บางอย่างไปยังผู้รับวาทกรรม อุดมการณ์ที่ชัดเจนที่สุดซึ่งปรากฏผ่านกลวิธีการใช้ภาษาหลายกลวิธีคือ อุดมการณ์ชะตานิยม

¹ จำนวนตัวเลขผู้ใช้บริการเครือข่ายสัญญาณโทรศัพท์มือถือในประเทศไทยไตรมาสที่สองของปี พ.ศ. 2559 อันดับ 1 เอไอเอส (AIS) ผู้ให้บริการรวม 34.9 ล้านเลขหมาย อันดับ 2 ดีแทค (DTAC) ผู้ให้บริการรวม 25 ล้านเลขหมาย และอันดับ 3 ทรูมูฟ (TrueMove) ผู้ให้บริการรวม 21.5 ล้านเลขหมาย.

ชะตานิยม (fatalism)² หมายถึง ความเชื่อที่ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ถูกกำหนดโดยชะตากรรม (fate) และ เป็นสิ่งที่คนเราไม่สามารถควบคุมได้ เป็นการยอมรับความจริงที่ว่าคนเราไม่สามารถหยุดหรือป้องกันเหตุการณ์ใด ไม่ให้เกิดขึ้นได้ ไรซ์ (Rice, 2010) อธิบายว่า ชะตานิยม (Fatalism) ในทางปรัชญามักใช้เพื่ออ้างถึงมุมมองว่ามนุษย์ ปรารถนาจากอำนาจที่จะทำสิ่งอื่นสิ่งใดนอกจากสิ่งที่เราได้กระทำลงไปจริง ๆ³ ดังนั้น อุดมการณ์ชะตานิยมจึงเชื่อว่า มีบางสิ่งที่มีอำนาจเหนือกว่ามนุษย์ในการที่จะกำหนดความเป็นไปให้กับมนุษย์ได้ ไม่ว่าจะเป็นชะตากรรม (fate) พรหมลิขิต (destiny) พระเจ้า (God) ดวงดาว (star) กรรม (karma) หรือแม้แต่ตัวเลข (number)

กล่าวโดยสรุป อุดมการณ์ชะตานิยมเป็นชุดความคิดที่เชื่อว่าชีวิตของมนุษย์นั้นถูกกำหนดไว้ก่อน ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ชะตากรรมในรูปแบบของการถือครองตัวเลขโทรศัพท์มือถือที่มีการร้อยเรียงไว้จึงเป็นสิ่งที่ถูก นำมาใช้อธิบายความสมเหตุสมผลให้กับทุกเรื่องจนเป็นที่ยอมรับ และอุดมการณ์ชะตานิยมยังทำให้สิ่งที่ถ่ายทอดผ่าน คำทำนายดวงชะตาดูราวกับเป็นเรื่องปกติธรรมดาหรือเป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติที่ทุกคนต้องยอมรับจนผู้รับการทำนาย ไม่เกิดข้อสงสัยที่จะนำไปสู่การตั้งคำถาม ปฏิเสธ หรือโต้แย้ง หากผู้รับการทำนายมีพื้นฐานความเชื่อในเรื่องชะตา กรรมมาแต่เดิมแล้วก็จะยอมรับในสิ่งที่ถ่ายทอดผ่านคำทำนายได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม อุดมการณ์ชะตานิยมในวาทกรรม คำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือแตกต่างจากอุดมการณ์ชะตานิยมจากการทำนายใน รูปแบบอื่นกล่าวคือ แม้ว่าตามศาสตร์การทำนายการร้อยเรียงตัวเลขจะกล่าวว่า ตัวเลขแต่ละตัวมีพลังในตัวเองและ การร้อยเรียงตัวเลขทำให้ตัวเลขแสดงพลังด้านบวกหรือด้านลบออกมา แต่ผู้ถือครองตัวเลขโทรศัพท์มือถือนั้นก็ สามารถเปลี่ยนแปลงชะตากรรมของตนเองได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงหมายเลขโทรศัพท์มือถือ ผู้ทำนายดวงชะตาจาก การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือจึงมีไข่มุกเพียงผู้ทำนายดวงชะตาแต่ยังเป็นผู้แก้ไขดวงชะตาให้กับผู้รับการทำนายอีก ด้วย ดังนั้น ผู้ทำนายจึงเป็นผู้ที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จและสามารถใช้อำนาจควบคุมหรือนำแนวความคิดของผู้รับการทำนายได้อย่างเต็มที่ตามหลักการและแนวทางของตนเอง

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมผ่านวาทกรรมคำทำนายดวงชะตา จาก การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือเพื่อพิจารณาว่า ผู้ทำนายดวงชะตาหรือผู้สร้างวาทกรรมใช้กลวิธีทางภาษาใน รูปแบบใดเพื่อสื่อสารอุดมการณ์ดังกล่าว เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า คนไทยในปัจจุบันเชื่อถือในเรื่องการทำนายดวงชะตา มาก ส่งผลให้เกิดวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาหลายรูปแบบที่เน้นนำหรือครอบงำความคิดของคนไทยให้เชื่อถือเพื่อ ผลประโยชน์ของผู้สร้างวาทกรรมซึ่งมักมีผู้ทำนายดวงชะตาเป็นผู้รับผลประโยชน์ร่วมด้วย การรับรู้ความคิดหรือ อุดมการณ์ที่แฝงผ่านวาทกรรมรวมถึงกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารวาทกรรมจะทำให้เกิดการตระหนักและรู้เท่าทัน ก่อนที่จะเชื่อถือหรือยอมรับข้อมูลใด ๆ เพราะข้อมูลเหล่านั้นอาจเป็นการใช้อำนาจทางภาษาในการควบคุมความคิด ของผู้รับวาทกรรมจนนำไปสู่การสูญเสียผลประโยชน์บางประการ

² ศัพท์บัญญัติราชบัณฑิตยสถาน สาขาปรัชญา (2 มีนาคม 2545).

³ We are powerless to do anything other than what we actually do.

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยศึกษารอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นฐานความรู้ในการศึกษา ดังนี้

1) กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.1) ทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA)

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (critical discourse analysis หรือ CDA) เป็นแนวทางการศึกษาภาษาในฐานองค์ประกอบของวาทกรรม โดยมุ่งวิเคราะห์บทบาทของวาทกรรมด้านการสื่ออุดมการณ์ซึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคมและอาจทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยแฟร์คลอฟ (Fairclough, 1995) เป็นผู้เสนอแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยเสนอรอบการวิเคราะห์วาทกรรมไว้ว่า วาทกรรมมี 3 มิติประกอบกันโดยเรียกว่า “กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม” (the three dimensional framework) ประกอบด้วย ตัวบท (text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม (socio-cultural practice) โดยมีมิติที่ 1 คือตัวบท (text) ประกอบด้วยวัจนภาษาและสิ่งต่าง ๆ ที่สื่อความหมาย ไม่ว่าจะ เป็นภาพ ขนาดตัวอักษร ตำแหน่งข้อความ ฯลฯ มิติที่ 2 คือวิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice) ได้แก่ วิธีที่ตัวบทถูกผลิตขึ้นและเผยแพร่ออกไป รวมทั้งการตีความตัวบทจากผู้รับสาร และมิติที่ 3 คือ วิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมคือปริบท 3 ระดับ ได้แก่ สถานการณ์ สถาบัน และสังคมแวดล้อมวาทกรรมนั้น ๆ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 8-9) การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาในมิติที่ 1 คือ ตัวบท (text) เพื่อวิเคราะห์กลวิธีด้านภาษาจากวาทกรรมในการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยม

1.2) กรอบแนวคิดอุดมการณ์ (Ideology) และวาทกรรม (Discourse)

อุดมการณ์ (ideology) คือ ความหมายหรืออัตลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นแล้วสื่อสารหรือต่อย้ายต่อไปในสังคม ซึ่งแฟร์คลอฟ (Fairclough, 1995: 17) อธิบายความหมายของอุดมการณ์ว่า อุดมการณ์เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยเอื้อประโยชน์แก่ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า⁴ ความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรม (discourse) และอุดมการณ์ (ideology) คือ วาทกรรม (discourse) หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อสร้างความหมายและอัตลักษณ์ให้กับสรรพสิ่งต่าง ๆ โดยความหมายหรืออัตลักษณ์ที่ภาษาสื่อผ่านตัวบทออกมานั้นเรียกว่า อุดมการณ์ (ideology) ซึ่งเป็นความคิดที่โน้มน้าวให้คนในสังคมเชื่อถือและปฏิบัติตาม โดยมีผลประโยชน์แอบแฝงสำหรับคนบางกลุ่ม

⁴ The concept of ideology is to be used, it should be used critically, in tying ideology to social relations of power, I am alluding to asymmetrical relations of power, to domination.

1.3) กรอบแนวคิดอรรถศาสตร์ (Semantics)

อรรถศาสตร์ (semantics) คือ การศึกษาความหมาย โดยให้ความสำคัญกับการพิจารณาความสัมพันธ์ของคำ วลี หรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำหรือข้อความ มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าถึงระบบปริชาณ ความรู้ ความคิด ค่านิยม ทศนคติของผู้ใช้ภาษาบนพื้นฐานความเชื่อว่า รูปภาษาหรือคำสัมพันธ์กับความคิด เพราะคำเป็นตัวแทนของ มโนทัศน์ (concept) และสรรพสิ่ง (thing) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2549: 74-76)

1.4) กรอบแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics)

วัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณของภาษากับความหมาย การใช้ภาษาของผู้ใช้ภาษา รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง วัจนปฏิบัติศาสตร์จึงมิได้ศึกษาเพียงตัวภาษา เท่านั้น แต่ศึกษาการใช้ภาษาและความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาษากับการใช้ซึ่งสัมพันธ์กับกระบวนการทางปริชาณ (cognitive) (กฤษดาพรรณ หงส์ดารมภ์ และ อีรินุช โชคสุภณิช, 2551: 12)

2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านวาทกรรมและการทำนายดวงชะตา

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านวาทกรรม (discourse) ในบริบทการทำนายดวงชะตา ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่พิสูจน์ให้เห็นว่า การทำนายดวงชะตานั้นเป็นกระบวนการ (process) ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่จุดประสงค์บางอย่างของผู้ทำนายและผู้รับการทำนาย เช่น งานวิจัยของชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2534) ศึกษาเรื่องโหราศาสตร์กับการตัดสินใจในทางการเมืองของไทย งานวิจัยของภิญโญ พงศ์เจริญ (2543) ศึกษาเรื่องบทบาทของโหรในสังคมไทย งานวิจัยของพระมหาสมคิด เสือเกะ (2543) ศึกษาเรื่องจริยธรรมในอาชีพโหราจารย์ งานวิจัยของอำไพพร ธนภูติ (2548) ศึกษาเรื่องเมื่อผู้หญิงเป็นหมอดู: กรณีศึกษาแม่และหมอดูหญิงในเครือข่าย งานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานี้มีผลการศึกษาสอดคล้องกันว่า หมอดูหรือผู้ทำนายดวงชะตามีการประกอบสร้างความหมายด้วยกลวิธีทางภาษาบางประการเพื่อประเมินหรือตัดสินสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นต่อผู้ทำนาย นอกจากนี้ หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของหมอดูคือการเป็นที่ปรึกษาซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดของคนไทย ส่งผลให้คนไทยหลายคนเมื่อพบกับปัญหาชีวิตไม่ว่าเรื่องใด หนทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาคือ การไปปรึกษาหรือรับคำทำนายจากหมอดูอันจะทำให้เกิดความสบายใจหรือหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามความเชื่อถือศรัทธาของแต่ละคน การดูหมอดูหรือการทำนายดวงชะตาจึงเป็นการบำบัด (healing) ทางจิตใจทางหนึ่งซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคมไทยมาช้านาน ส่วนงานวิจัยของชนกพร พัวพัฒนกุล (2556) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ได้ศึกษาวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่อวาทกรรมและนำเสนออุดมการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นศึกษาการทำนายดวงชะตาตามหลักการทางโหราศาสตร์ซึ่งเป็นหลักการดั้งเดิมมาตั้งแต่อดีต เช่น การทำนายดวงชะตาจากดวงดาวและวันเดือนปีเกิด เป็นต้น ทั้งนี้งานวิจัยเรื่องนี้ไม่ปรากฏการศึกษาการทำนายดวงชะตาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อด้านตัวเลขหรือศาสตร์การทำนายใหม่ เช่น การร้อยเรียงตัวเลข เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมในวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มข้อมูลจากคำทำนายของผู้ทำนายที่มีชื่อเสียงมากที่สุดด้านการร้อยเรียงตัวเลขซึ่งจำแนกกลุ่มข้อมูลที่นำมาศึกษาได้ ดังนี้

1. เลือกกลุ่มข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์คำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ โดยเลือกสื่อสิ่งพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (best seller) ของร้านหนังสือ Se-Ed ในช่วงปี พ.ศ. 2559 (ข้อมูลวันที่ 23 ตุลาคม 2559) ได้แก่ งานเขียนของการ์ตูน ศตายุส์ (แมน การ์ตูน) มัทนาปวีณ์ สารระคุณมนตรี และนิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณท์

2. เลือกกลุ่มข้อมูลจากกระดานสนทนาโปรแกรมเฟซบุ๊ก (Facebook) บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผู้วิจัยเลือกกระดานสนทนาโปรแกรมเฟซบุ๊กของผู้ทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือในรูปแบบของแฟนเพจ (Fanpage) ที่มีจำนวนผู้กดติดตามมากที่สุด 3 เพจ (ข้อมูลวันที่ 23 ตุลาคม 2559) โดยเลือกพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่เผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 รวมระยะเวลา 2 ปี ได้แก่ เพจ Man Karin ของการ์ตูน ศตายุส์ ผู้ติดตาม 202,099 คน เพจ Sim789 ของมัทนาปวีณ์ สารระคุณมนตรี ผู้ติดตาม 143,740 คน และเพจเบอร์รับโชค ของนิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณท์ ผู้ติดตาม 86,863 คน

3. เลือกกลุ่มข้อมูลจากรายการโทรทัศน์ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ โดยคัดเลือกจากรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศเป็นประจำและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมสูงสุด 3 คน (ข้อมูลจากข้อ 1 และ 2) ได้แก่ การ์ตูน ศตายุส์ (แมน การ์ตูน) มัทนาปวีณ์ สารระคุณมนตรี และนิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณท์ เลือกเฉพาะข้อมูลที่ออกอากาศสดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 รวมระยะเวลา 2 ปี

4. วิเคราะห์ตัวบท (text) วาทกรรมที่สื่ออุดมการณ์ชะตานิยม (fatalism) โดยพิจารณากลวิธีการใช้ภาษาในการสื่ออุดมการณ์ตามแนวการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ (linguistic strategies)

5. สรุปและอภิปรายผลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

เมื่อพิจารณากลวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ชะตานิยม (fatalism) ผ่านตัวบท (text) ซึ่งเป็นส่วนแรกของการศึกษารอบมิติทั้งสามของวาทกรรม (the three dimensional framework) ตามแนวทางการศึกษาทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (critical discourse analysis หรือ CDA) ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995: 59) พบว่า ผู้สร้างวาทกรรมหรือผู้ทำนายดวงชะตาใช้กลวิธีทางภาษาศาสตร์ 9 กลวิธีในการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยม ดังนี้

1) การใช้คำที่มีความหมายแสดงการยืนยัน (Confirmation Words)

การใช้คำที่มีความหมายแสดงการยืนยัน (confirmation words) คือ การเลือกใช้คำที่แสดงว่าผู้ทำนายเชื่อมั่นว่าผลลัพธ์จะต้องเป็นไปตามที่ผู้ทำนายกำหนด คำที่พบ เช่น รับรอง แน่نون ยืนยัน มั่นใจ ไม่มีทาง เป็นต้น การใช้คำที่มีความหมายแสดงการยืนยันเป็นการแสดงอำนาจของผู้สร้างวาทกรรมคือ ผู้ทำนายอย่างชัดเจนที่แสดงให้เห็นว่า ตนมีความรู้และสามารถที่จะล่วงรู้ความเป็นไปในอนาคตของผู้รับการทำนายได้ อันเป็นการยืนยันความสามารถและอำนาจการเข้าถึงความรู้ในศาสตร์การทำนายของผู้ทำนาย ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) เริ่มต้นง่ายที่สุดคือทิ้งเบอร์เสียออกไปจากชีวิตของท่านและคนที่ท่านรัก decoder
ขอรับรองว่าดีขึ้นแน่นอน ไม่มากก็น้อยตามเหตุปัจจัยของแต่ละบุคคล พิสูจน์ไม่ยาก
แค่เปลี่ยนเบอร์ตามหลักการของศาสตร์พลังตัวเลข

นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์, (2559, 12 ธันวาคม), เบอร์รับโชค [Facebook].

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายเลือกใช้คำแสดงการยืนยันคือคำว่า ขอรับรอง และ แน่นอน เพื่อแสดงความเชื่อมั่นว่า หากผู้รับการทำนายปฏิบัติตามคำแนะนำคือการทิ้งหมายเลขโทรศัพท์ที่ไม่ดี ชีวิตของผู้รับการทำนายและคนรักจะดีขึ้นอย่างแน่นอน การใช้คำศัพท์แสดงการยืนยันเพื่อให้ผู้รับการทำนายเชื่อมั่นในความรู้และอำนาจของผู้ทำนายที่สามารถถอดรหัสของการร้อยเรียงตัวเลขเพื่ออ่านความเป็นไปในชีวิตของผู้รับการทำนายได้อย่างแม่นยำ ทั้งยังแสดงถึงการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีพลังอำนาจในการควบคุมชีวิตของมนุษย์ได้

2) การใช้คำปรากฏร่วมกัน (Relation Words)

การใช้คำปรากฏร่วมกัน (relation words) คือ การเลือกใช้คำให้มีความสัมพันธ์กันในแง่ของความหมายเพื่อสื่อสารข้อมูลหรือความรู้สึกของผู้ทำนายในการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ โดยพบว่ามีคำเหล่านี้กำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำนายและผู้รับการทำนายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้ทำนายนอกจากมีอำนาจในการกำหนดผลการทำนายดวงชะตาแล้ว (เนื่องจากศาสตร์นี้เป็นศาสตร์ใหม่มีเพียงผู้ทำนายเท่านั้นที่เข้าถึงได้) ผู้ทำนายยังใช้คำปรากฏร่วมกันเพื่อสื่อสารให้ผู้รับการทำนายรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับตน โดยใช้คำที่สร้างความรู้สึกที่ตึงเครียดจริงจัง เช่น เตือน บอก เป็นต้น หากผลการทำนายเป็นไปในทางที่ไม่ดีก็จะมีคำเตือน โดยมักใช้คำว่าระวัง ขอเตือน ฯลฯ เพื่อสื่อว่า ผลลบลดังกล่าวมีโอกาสเกิดขึ้นได้มากในอนาคต และเมื่อผู้รับการทำนายประสบผลไม่ดีหลังจากใช้หมายเลขโทรศัพท์มือถือมาแล้วผู้ทำนายก็จะเสนอแนวทางในการปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขเพื่อเปลี่ยนผลที่ไม่ดีให้กลายเป็นผลที่ดีซึ่งมักพบคำว่า แก้ไข แก้ไขปัญหา เปลี่ยน ปรับเปลี่ยน ฯลฯ สะท้อนว่า ผู้ทำนายมีอำนาจเต็มที่ในการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขผลที่เกิดขึ้นในชีวิตของผู้รับการทำนายได้ และหากผู้รับการทำนายต้องการมีชีวิตที่ดีก็ต้องยอมรับอำนาจของผู้ทำนายในการให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขหมายเลขโทรศัพท์มือถือของตน ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) นี่คือการหวังดี นี่คือการเตือน เช็คเบอร์มือถือที่ตัวเองใช้อยู่ด่วน เบอร์มือถือของคุณ มีเลขเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีแนะนำให้เปลี่ยนด่วน !! ส่งต่อ แชร์ต่อให้ถึงคนที่คุณรัก เพื่อที่เขาจะได้รู้ ป้องกัน แก้ไขก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินไป

มีทนาปริณี สารระคุณมนตรี, (2560, 2 ธันวาคม), Sim789

[Facebook].

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายใช้คำแสดงความรู้สึกคือ คำว่า หวังดี เพื่อสื่อถึงความห่วงใยที่มีต่อผู้รับการทำนาย ก่อให้เกิดความรู้สึกเชิงบวกอันมีผลต่อการโน้มน้าวความคิด และเชื่อมโยงโดยใช้คำว่า เตือน เพื่อสื่อถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นหากใช้ตัวเลขที่กล่าวถึงแล้วจึงใช้คำว่า เปลี่ยน ป้องกัน และ แก้ไข เพื่อสื่อว่าหากมีตัวเลขในหมายเลขโทรศัพท์ซึ่งผู้ทำนายกล่าวว่า ให้ผลเชิงลบนั้นก็สามารเปลี่ยนแปลงหมายเลขโทรศัพท์มือถือเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้ จะเห็นว่า ผู้ทำนายพยายามโน้มน้าวว่าการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือมีอำนาจควบคุมผู้ใช้ ทั้งยังแสดงถึงอำนาจของผู้ทำนายที่กำหนดว่าสิ่งใดคือปัญหาและสิ่งใดคือแนวทางแก้ไขปัญหา

3) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ (Modality)

เวอร์เนอร์และเลิสส์ (Werner & Leiss, 2014) กล่าวว่า ทัศนภาวะ (modality) เป็นการเสริมทัศนภาวะของผู้ส่งสารเข้าไปในข้อมูลที่กล่าวเพื่อประเมินหรือวินิจฉัยด้วยคำที่กล่าวออกมา จากการศึกษาการใช้คำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในการถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยมพบ 3 รูปแบบ ได้แก่ การใช้มาลาบอกเล่า การใช้มาลาสั่ง เตือน หรือแนะนำ และ การใช้คำแสดงการประเมินค่า ดังนี้

3.1) การใช้มาลาบอกเล่า

การใช้คำแสดงทัศนภาวะแบบมาลาบอกเล่า คือ การใช้คำว่า เป็น หรือ คือ เพื่อสื่อว่า สิ่งนั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นปกติวิสัย ทั้งที่เป็นเพียงทัศนภาวะของผู้ส่งสารเท่านั้น ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) 124 เป็นเลขของสภาวะความกดดันและความเครียด นั่นหมายถึงพอใช้เลขกลุ่มนี้

ต้องระวังเกี่ยวกับภาวะความกดดัน อาจจะเป็นจากตัวเองเป็นคนจุกจิกคิดมาก

(การิน ศตายุส์, ผู้ให้สัมภาษณ์, โทรศัพท์ “บันเทิงปากม้า”, 25 มกราคม 2559)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายใช้มาลาบอกเล่าในการทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือคือ เลข 124 โดยใช้คำว่า เป็น ก่อนกล่าวถึงผลจากการร้อยเรียงตัวเลขเพื่อสื่อให้ผู้รับการทำนายเข้าใจว่า สิ่งที่น่าเสอนนั้นเป็นข้อเท็จจริงทั้งที่ข้อมูลที่นำเสนอเป็นเพียงทัศนภาวะของผู้ทำนายเท่านั้นซึ่งทัศนภาวะข้างต้นสะท้อนว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีอำนาจกำหนดชะตากรรมรวมถึงพฤติกรรมของมนุษย์ได้

3.2) การใช้มาลาสั่ง เตือน หรือแนะนำ

การใช้มาลาสั่ง เตือน หรือแนะนำ คือ การที่ผู้ทำนายใช้คำว่า ต้อง ไม่ควร ฯลฯ เพื่อสื่อว่า สิ่งนั้นเป็นจริงและเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติหรือไม่พึงปฏิบัติเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านกระทำหรือหลีกเลี่ยง ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) ไม่ควรใช้เลขบางตัวเรียงติดกันตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป เนื่องจากจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี เช่น เกิดโรคภัยที่แฝงมาในกลุ่มเลขชุด ตลอดจนปัญหาเรื่องงาน ความรัก

(การิน ศตายุส์, 2557ก: 81)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายใช้มาลาแนะนำในการทำนายดวงชะตาโดยเลือกใช้คำว่า ไม่ควร เพื่อสื่อว่า สิ่งที่เสนอคือ การใช้ตัวเลขติดกัน 3 ตัวเป็นสิ่งที่ไม่พึงปฏิบัติคือ ทำให้เกิดโรค ปัญหาเรื่องงาน และความรักได้ การแนะนำข้างต้นเป็นทักษะของผู้ส่งสารที่สื่ออุดมการณ์ชะตานิยมว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีผลกระทบต่อผู้ใช้

3.3) การใช้คำแสดงการประเมินค่า

การใช้คำแสดงการประเมินค่า คือ การใช้ภาษาของผู้ส่งสารตัดสินว่า สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีให้ดูเสมือนเป็นข้อเท็จจริงที่ควรเชื่อถือ ทั้งที่เป็นเพียงทักษะของผู้ส่งสารที่ตัดสินและชี้แนะเท่านั้น ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) ตัวเลขที่ดีและเหมาะสมจะดึงดูดสิ่งดีงามและความสำเร็จเข้ามาหาชีวิตเรา

(นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์, 2559: 30)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายประเมินค่าตัวเลขโดยใช้คำว่า ดี และ เหมาะสม เพื่อสื่อถึงการร้อยเรียงตัวเลขที่ดีซึ่งจะส่งผลในทางบวกแก่ผู้ถือครอง เช่น ประสบกับสิ่งที่ดีหรือความสำเร็จ เป็นต้น การประเมินค่าข้างต้นผู้สร้างวาทกรรมคือ ผู้ทำนายได้ตัดสินและชี้แนะให้ผู้รับการทำนายซึ่งเป็นผู้รับวาทกรรมเห็นว่า สิ่งใดคือสิ่งที่ดี หากผู้รับการทำนายเชื่อถือและปฏิบัติตามก็เท่ากับว่ายอมรับในอำนาจของผู้ทำนายและการร้อยเรียงตัวเลข

4) การใช้มูลบท (Presupposition)

มูลบท (presupposition) คือ กลวิธีการใช้ภาษาโดยกล่าวถึงความเชื่อเดิมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารที่มีความรู้หรือความเชื่อบางอย่างร่วมกันอยู่โดยไม่ได้เขียนหรือพูดออกมา การยอมรับข้อความหรือถ้อยคำที่นำเสนอ ก็เท่ากับการยอมรับมูลบทที่แฝงอยู่เบื้องหลังข้อความหรือถ้อยคำนั้น (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 89) การใช้มูลบทหรือความเชื่อที่มีอยู่ก่อนเป็นอีกกลวิธีหนึ่งในการสื่อสารอุดมการณ์ชะตานิยมผ่านวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) หลายคนที่มีสถิติของศาสตร์พลังตัวเลขคงจะทราบดีว่าที่ผ่านมาผู้ใช้ 07, 70 ต้องเผชิญชีวิตที่แสนลำบากมาขนาดไหน ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงน่าจะมีชีวิตที่ดีขึ้น แต่กลับติดขัดในหลาย ๆ ครั้งทั้งการงานการเงิน

นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์, (2559, 10 กันยายน), เบอร์รับโชค [Facebook].

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายใช้คำว่า คงจะทราบดี ซึ่งเป็นรูปภาษาอ้างถึง (referring expression) ว่าหลายคนที่เคยใช้หมายเลขโทรศัพท์มือถือที่มีเลข 07 และ 70 ที่ย่อมทราบว่า ตัวเลขดังกล่าวส่งผลให้ชีวิตประสบความสำเร็จลำบากลำบากและติดขัดด้านการงานและการเงินซึ่งเป็นการสื่อมูลบทให้ผู้รับสารเข้าใจว่า พลังจากการร้อยเรียงตัวเลขที่ส่งผลลบต่อชีวิตดังที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งที่หลายคนทราบอยู่แล้วเพื่อสื่อว่ากลไกดังกล่าวเป็นการเกิดขึ้นโดยปกติธรรมดาสะท้อนถึงการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยามว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีอำนาจกำหนดความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์เมื่อผู้ใช้ถือครองหมายเลขโทรศัพท์ที่โดยอมถูกควบคุมด้วยพลังอำนาจจากหมายเลขโทรศัพท์นั้น

5) การใช้ประโยคเงื่อนไข (Conditional Sentence)

ประโยคเงื่อนไข⁵ (conditional sentence) หมายถึง ประโยคที่มีเนื้อความ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งคือเงื่อนไขที่ให้เลือกทำหรือไม่ทำ อีกส่วนหนึ่งเป็นผลที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการกระทำนั้น (ชนกพร พัวพัฒนกุล: 2556, 118) ในวาทกรรมนี้ผู้ทำนายกล่าวถึงเนื้อความที่มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสาเหตุและส่วนที่เป็นผลลัพธ์เพื่อสร้างเงื่อนไขให้ผู้รับการทำนายเชื่อว่าสาเหตุนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์ใด และผลลัพธ์นั้นมาจากสาเหตุใด ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) ถ้าเรามีคู่ค้าหรือหุ้นส่วนธุรกิจให้ระวัง 2 สิ่งในเรื่องของพลังตัวเลขคือ

1) เบอร์มือถือของเรามีเลขเสีย 2) เบอร์มือถือของคู่ค้าหรือหุ้นส่วน มีเลขฉลาดแกมโกง ในตัวอย่างมีครบเลย ผู้ถูกโกงมีเลขอันตราย 73 และอีกฝ่ายมีเลขเล่ห์เหลี่ยม 688 เมื่อสองคนสองเบอร์มาพบกันก็เกิดเหตุเพื่อนรักหักเหลี่ยมโหด

(นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์, 2559: 225)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายใช้ประโยคเงื่อนไขด้วยการกล่าวถึงกรณีศึกษากรณีหนึ่งโดยกล่าวถึงสาเหตุว่า ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือคนหนึ่งมีเลข 73 และผู้ร่วมหุ้นมีเลข 688 ในหมายเลขโทรศัพท์มือถือก่อให้เกิดผลลัพธ์คือ เกิดการโกงขึ้นในการทำธุรกิจร่วมกัน การเชื่อมโยงดังกล่าวเป็นการสร้างเงื่อนไขให้แง่เหตุและผลให้เกิดขึ้นเสมือนว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ย่อมเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นเพียงทัศนคติของผู้ทำนายซึ่งเป็นผู้สร้างวาทกรรมเท่านั้น และสะท้อนถึงการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยามว่า พลังจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือมีอิทธิพลในการกำหนดชะตากรรมของผู้ถือครองหมายเลขนั้น

⁵ เอกสารหรืองานวิจัยบางเรื่องใช้ว่า ประโยคแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข.

6) การกล่าวอ้าง (Reference)

การกล่าวอ้าง (reference) เป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ผู้สร้างวาทกรรมคือ ผู้ทำนายดวงชะตาใช้ในการถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยมโดยการหยิบยกข้อมูลที่นำเชื่อถือมาอ้างอิงประกอบการเสนอคำทำนายเพื่อชี้แนะและโน้มน้าวให้ผู้รับการทำนายเชื่อถือและคล้อยตามผู้ทำนาย จากการศึกษาพบว่า ผู้ทำนายใช้การกล่าวอ้างเพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยม เช่น การกล่าวอ้างงานวิจัย สถิติ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ หรือการกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือประสบความสำเร็จ เป็นต้น

6.1) การกล่าวอ้างงานวิจัย สถิติ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์

งานวิจัย สถิติ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ถือเป็นหลักฐานที่ผ่านการพิสูจน์อย่างมีขั้นตอนและเป็นรูปธรรม สามารถพิสูจน์ซ้ำได้โดยไม่แตกต่างกันจึงมักถูกนำมาใช้อ้างอิงในวงวิชาการหรือวงการอื่น ๆ ที่ต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นรูปธรรมเพื่อสนับสนุนทัศนะต่าง ๆ ด้วยเหตุผลนี้ งานวิจัย สถิติ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์จึงถูกนำมากล่าวอ้างในวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ เนื่องด้วยศาสตร์การทำนายนี้เป็นศาสตร์ใหม่ ทำให้ผู้ทำนายดวงชะตาไม่นำหลักวิชาทางโหราศาสตร์ใด ๆ มากกล่าวอ้างแต่ มักใช้การกล่าวอ้างงานวิจัย สถิติ หรือข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในการถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยมเพื่อพิสูจน์ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมนุษย์ไม่สามารถกำหนดได้แต่เป็นไปตามหลักการทางธรรมชาติหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์ ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) จากการค้นคว้า ทดลอง เก็บสถิติอย่างจริงจังยังทำให้ผู้เขียนพบว่ารหัสลับที่ซ่อนอยู่ในตัวเลขคือพลังที่มีแรงดึงดูด กล่าวคือจะเหนี่ยวนำสิ่งที่เหมือนกัน คล้ายกันกับความหมายที่ซ่อนอยู่ในตัวเลขดึงดูดเข้ามาหาตัวเอง

(นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณท์, 2559: 31-32)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายกล่าวอ้างว่าตนได้ ค้นคว้า ทดลอง และ เก็บสถิติ ข้อมูลเกี่ยวกับการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ โดยอ้างว่า จากการค้นคว้า ทดลอง และเก็บสถิตินั้นทำให้ค้นพบว่า ตัวเลขมีพลังแรงดึงดูดซึ่งสามารถเหนี่ยวนำสิ่งที่มีความหมายสอดคล้องกันเข้ามาหาผู้ใช้ การกล่าวอ้างข้างต้นผู้ทำนายพยายามทำให้สิ่งที่ตนนำเสนอเป็นวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการอ้างการค้นคว้า ทดลอง เก็บสถิติ หรือแม้แต่การเลือกใช้คำที่มักใช้ในวงการวิทยาศาสตร์ เช่น แรงดึงดูด เหนี่ยวนำ เป็นต้น เพื่อสร้างความเชื่อถือให้ผู้รับการทำนายเห็นว่า สิ่งที่ผู้ทำนายนำเสนอซึ่งเป็นศาสตร์ใหม่นั้นมิใช่สิ่งงมงายแต่เป็นไปตามหลักการหรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีเหตุผลและน่าเชื่อถือ โดยแฝงการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมให้ผู้รับการทำนายเห็นว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีอำนาจหรือมีแรงดึงดูดที่สามารถเหนี่ยวนำสิ่งที่ดีและไม่ดีเข้ามาในชีวิตของผู้ถือครองตัวเลขนั้นได้

6.2) การกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือประสบความสำเร็จ

กลวิธีหนึ่งในการสื่อสารอุดมการณ์ชะตานิยมผ่านวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือคือการกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือประสบความสำเร็จ เช่น นักร้องหรือนักแสดงที่มีชื่อเสียง นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น คนกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในด้านหน้าที่การงาน เมื่อถูกนำมากล่าวอ้างจึงมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับการทำนายในการโน้มน้าวให้ผู้รับการทำนายคล้อยตามข้อมูลที่นำเสนอผ่านวาทกรรมซึ่งผู้ทำนายจะพยายามสื่อสารเพื่อให้ผู้รับการทำนายเห็นว่าความสำเร็จของบุคคลที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จเหล่านี้สัมพันธ์กับพลังจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือที่ผู้ทำนายกำหนดไว้ให้ ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) เราก็คูยกันว่า ถ้าคุณไก่อ⁶ สามารถเปลี่ยนชีวิตปาเทพ⁷ได้ด้วยตัวเลขทำยังงี
 ที่นี้คุณไก่อก็หาเบอร์ให้...จัดเบอร์ใหญ่สุดที่เป็นเลขมั่งคั่ง...789 เป็นเลขมังกร ใครก็
 แล้วแต่ที่ใช้เลขกลุ่มนี้จะมีคามมั่งคั่ง มีพรรคพวก มีอำนาจบารมี แล้วมันทำให้ปา
พลิกจากเดิม...กลายเป็นว่าปาสามารถเก็บเงินอยู่
 (มัทนาปวีณ์ สาระคุณมนตรี, ผู้ให้สัมภาษณ์, โทรศัพท์ “ตื่นมาคุย ไลฟ์”, 16 มีนาคม 2559)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงคือ สุเทพ โพธิ์งาม (เทพ โพธิ์งาม) นักแสดงตลกชื่อดังของประเทศไทย ในอดีตสุเทพเคยล้มเหลวทางธุรกิจหลายครั้งจนผู้ทำนายคือ มัทนาปวีณ์ สาระคุณมนตรี หรือ คุณไก่อ เปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์มือถือให้ ทำให้สุเทพกลายเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จทางธุรกิจและสามารถเก็บเงินได้ การกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียงมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้รับการทำนายได้มาก เนื่องจากบุคคลที่ถูกกล่าวถึงเป็นที่รู้จักทั้งยังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า บุคคลท่านนี้เคยล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจหลายครั้งแต่กลับสามารถแก้ไขได้ด้วยการกล่าวอ้างจากผู้ทำนายว่า เกิดจากการจัดวางตัวเลขโทรศัพท์มือถือให้ใหม่ซึ่งต่อยอดการนำเสนออุดมการณ์ชะตานิยมว่า ชีวิตมนุษย์ถูกควบคุมด้วยอำนาจหรือพลังจากการร้อยเรียงตัวเลขและผู้ทำนายมีอำนาจเปลี่ยนแปลงพลังดังกล่าวจากร้ายให้กลายเป็นดีได้

7) การใช้อุปลักษณ์ (Metaphor)

อุปลักษณ์ (metaphor) เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนกันของสองสิ่ง โดยทั้งสองสิ่งต้องเป็นสมาชิกต่างกลุ่มความหมายกัน แต่ทั้งสองสิ่งต้องมีความเหมือนที่เป็นลักษณะเด่นสามารถเชื่อมโยงหรือเทียบกันได้ และผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ทันทีโดยไม่ต้องอนุมานหรือตีความ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 99-100) ผู้ทำนายดวงชะตาใช้กลวิธีอุปลักษณ์เพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยมผ่านการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้รับการทำนายเห็นว่าผู้ทำนายเป็นผู้ที่เข้าถึงศาสตร์การร้อยเรียงตัวเลขจึงเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้รับการทำนายเห็นเป็นรูปธรรมได้ ดังตัวอย่าง

⁶ ไก่อ คุณไก่อ หรือ ดร.ไก่อ เป็นชื่อลาลองของมัทนาปวีณ์ สาระคุณมนตรี.

⁷ ปาเทพ เป็นคำที่คนในวงการบันเทิงนิยมใช้เรียกเทพ โพธิ์งาม (สุเทพ โพธิ์งาม) นักแสดงตลกชื่อดังของประเทศไทย.

(ตัวอย่าง) ตัวเลขคู่ที่ดี ๆ เหมือนต้นโพธิ์ เมื่อมาอยู่ในตำแหน่งที่ดี หมายถึง อยู่ในดินที่อุดมสมบูรณ์ เขาก็เจริญเติบโต...ส่งผลกับตัวเรา แต่ถ้าเลขคู่ดี ๆ แวดล้อมด้วยเลขที่ไม่เป็นมงคลก็เหมือนต้นโพธิ์อยู่กลางทะเลทราย ทำอะไรมันก็ไม่ขึ้น

(มัทนาปวีณ์ สารระคุณมนตรี, ผู้ให้สัมภาษณ์, โทรทัศน์ “สดใหม่ ไทยแลนด์”, 12 กรกฎาคม 2559)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายเปรียบเทียบว่า ตัวเลขที่ดีเหมือนกับต้นโพธิ์ หากมีการรื้อเรียงที่ดีเหมือนกับอยู่ในดินที่อุดมสมบูรณ์ต้นโพธิ์ก็จะเจริญเติบโตได้ดี แต่หากตัวเลขดีแต่มีการรื้อเรียงที่ไม่ดีก็เหมือนต้นโพธิ์อยู่กลางทะเลทรายซึ่งย่อมเหี่ยวเฉาเพราะขาดดินและน้ำที่ดี การเปรียบเทียบข้างต้นเพื่อให้ผู้รับการทำนายเกิดภาพในใจโดยสื่อว่า การรื้อเรียงตัวเลขมีความสำคัญ สามารถกำหนดความรุ่งเรืองหรือล้มเหลวในชีวิตของผู้ถือครองได้

8) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question)

คำถามเชิงวาทศิลป์ (rhetorical question) คือ คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบเพราะผู้สร้างคำถามมีคำตอบในใจอยู่แล้วแต่เป็นกลวิธีทางภาษาที่ชี้แนะให้ผู้รับสารคล้อยตามผู้สร้างคำถามโดยการตั้งคำถามและแสดงเหตุผลสนับสนุนเพื่อโน้มน้าวผู้รับสารให้ไปสู่คำตอบที่ผู้ตั้งคำถามกำหนดไว้ (Fowler, 1991: 40) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นกลวิธีหนึ่งในการถ่ายทอดอุดมการณ์ชะตานิยมในวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการรื้อเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือโดยผู้ทำนายไม่ต้องแสดงความคิดเห็นออกมาตรง ๆ แต่ใช้วิธีตั้งคำถามพร้อมทั้งแสดงเหตุผลสนับสนุนเพื่อโน้มน้าวผู้รับการทำนายไปสู่คำตอบที่ผู้ทำนายต้องการ ในบางครั้งนอกจากการตั้งคำถามแล้วก็มีการเสนอทางเลือกหรือท้าทายให้ผู้รับการทำนายพิสูจน์คำทำนายนั้นด้วยตนเอง ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) หาหมอบ่อย ๆ เคยคิดใหม่ว่าผลเกิดได้จากตัวเลข ? ... เลข 0 เป็นปัจจัยเสี่ยงในการกระตุ้นมะเร็ง เนื่องจกฟังผีต ซีสต์ในร่างกายผู้ใช้ หากใครมีลองสำรวจตรวจให้ดีกว่าก่อนนะครึบก่อนที่สุขภาพจะแย่ไปกว่านี้ ... ไม่ต้องเชื่ออยากให้พิสูจน์

(นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณท์, 2559: 210)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายเริ่มต้นด้วยคำถามเชิงวาทศิลป์ โดยถามผู้รับการทำนายว่า ผู้ที่ไปพบแพทย์บ่อยครั้งเคยพิจารณาใหม่ว่า เกิดจากตัวเลขโทรศัพท์มือถือของตนซึ่งผู้ทำนายเชื่อมั่นอยู่แล้วว่า การไปพบแพทย์บ่อยครั้งสัมพันธ์กับอิทธิพลของตัวเลขโทรศัพท์มือถืออย่างแน่นอนก่อนให้ข้อมูลว่า หากมีเลข 0 ในหมายเลขโทรศัพท์มือถือ 7 ตัวท้ายจะส่งผลให้ผู้ถือครองมีอาการป่วยในรูปแบบต่าง ๆ และทิ้งท้ายว่า ไม่ต้องเชื่ออยากให้พิสูจน์ เพื่อท้าทายผู้รับการทำนายว่า ไม่ต้องเชื่อผู้ทำนายแต่ขอให้พิสูจน์ว่าเป็นจริงหรือไม่ การนำเสนอข้อมูลสนับสนุนข้างต้นเป็นสิ่ง

ยืนยันว่า ผู้ทำนายเชื่อมั่นและต้องการให้ผู้รับการทำนายเชื่อว่า การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือและอาการป่วยสัมพันธ์กัน อันสื่อถึงอุดมการณ์ชะตานิยมว่า การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือส่งผลต่อชีวิตของผู้ใช้

9) การใช้สหบท (Intertextuality)

แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995: 84) กล่าวถึงสหบท (intertextuality) ว่า สหบท คือ วาทกรรมที่มีตัวบทขนาดสั้นหรือวาทกรรมย่อยแทรกอยู่ในวาทกรรมหลัก ตัวบทหรือวาทกรรมย่อยนี้อาจเป็นบทกวี เรื่องราวในวรรณคดี หรือคำกล่าวของบุคคลที่มีชื่อเสียง การแทรกตัวบทย่อยช่วยเน้นย้ำสิ่งที่ผู้ส่งสารนำเสนอในวาทกรรมหลักให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาวาทกรรมคำทำนายของผู้ทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือพบว่า นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณันท์เป็นผู้ทำนายเพียงคนเดียวที่ใช้สหบทในการนำเสนอวาทกรรม โดยเฉพาะการสื่ออุดมการณ์ชะตานิยม โดยพบว่า นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณันท์ใช้สหบทซึ่งเป็นคำกล่าวของบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลกเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้รับการทำนายเห็นว่า การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับพลังงานต่าง ๆ ในโลกและมีอิทธิพลต่อผู้ถือครองหมายเลขโทรศัพท์นั้น ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง) หลักการทำงานของกฎแห่งแรงดึงดูดของเคท คอร์บิน กล่าวว่า “ในขณะที่คุณคิดคุณ จะมีความรู้สึก ในขณะที่คุณรู้สึกจะเกิดพลังสันสะเทือน เมื่อมีการสันสะเทือนก็จะเกิดพลังดึงดูด” คุณสามารถสร้างสรรค์ชีวิตได้ทุกอย่างตามความฝันอย่างไร้ขีดจำกัด (นิติกฤตย์ กิตติศรีวรรณันท์, 2559: 36)

จากตัวอย่าง ผู้ทำนายแทรกตัวบทขนาดสั้นซึ่งเป็นคำกล่าวของบุคคลที่มีชื่อเสียงคือ เคท คอร์บิน (Kate Corbin) นักสร้างพลังจิตใจและที่ปรึกษาแห่งสถาบันโกลด์สตาร์โคชชิง (Gold Star Coaching) ผู้เผยแพร่แนวคิดกฎแห่งการสร้างแรงดึงดูด (law of attraction) อันเป็นแนวคิดซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ผู้ทำนายแทรกคำกล่าวข้างต้นเพื่อเชื่อมโยงกับศาสตร์พลังตัวเลขของตนที่ผู้ทำนายกล่าวอ้างว่า ใช้หลักการพลังแรงดึงดูดซึ่งมีอำนาจทำให้มนุษย์ประสบกับเหตุการณ์ทั้งดีและไม่ดีในชีวิตได้เช่นเดียวกับพลังของจิตใจ อันสื่อถึงอุดมการณ์ชะตานิยมว่า การร้อยเรียงตัวเลขมีอำนาจดึงดูดสิ่งต่าง ๆ เข้ามาในชีวิตของมนุษย์ได้มิใช่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เอง

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาทวิวิธีการใช้ภาษาเพื่อสื่ออุดมการณ์ชะตานิยมในวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือพบว่า ผู้สร้างวาทกรรมใช้กลวิธีทางภาษาทั้งสิ้น 9 กลวิธี โดยมี 2 กลวิธีเป็นกลวิธีทางอรรถศาสตร์ (semantics) ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายแสดงการยืนยัน และการเลือกใช้คำปรากฏร่วมกัน ส่วนอีก 7 กลวิธีเป็นกลวิธีทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (pragmatics) ได้แก่ การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้มูลบท การใช้ประโยคเงื่อนไข การกล่าวอ้าง การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการใช้สหบท

อุดมการณ์ชะตานิยมที่ผู้สร้างวาทกรรมหรือผู้ทำนายนำเสนอผ่านวาทกรรมคำทำนายดวงชะตาจากการร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือนี้ หากพิจารณาจะพบว่า อุดมการณ์ดังกล่าวเป็นการผลิตซ้ำความเชื่อที่ว่ามนุษย์ไม่มีอำนาจและเสรีภาพในการกำหนดชีวิตของตนแต่มีบางสิ่งที่มีอำนาจเหนือกว่ากำหนดและควบคุมความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์ซึ่งในที่นี้คือ การร้อยเรียงตัวเลขโทรศัพท์มือถือ และผู้ทำนายทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างตัวเลขซึ่งมีอำนาจเหนือกว่ามนุษย์กับตัวมนุษย์ แม้ว่าในการสื่อสารบางครั้งผู้รับการทำนายอาจได้รับการเสนอทางเลือกเพื่อตัดสินใจซึ่งก็มีไขทางเลือกที่เกิดขึ้นด้วยเจตนาของผู้เลือกเองแต่เป็นทางเลือกซึ่งถูกกำหนดไว้ภายใต้กรอบการทำนายที่ผู้ทำนายกำหนดหรือเปิดโอกาสให้เลือกเท่านั้น

อุดมการณ์ชะตานิยมมักปรากฏร่วมกับกระบวนการสร้างการยอมรับในอำนาจของผู้ทำนายดวงชะตา หากพิจารณาในแง่ของวาทกรรม วาทกรรมจะสัมฤทธิ์ผลได้ก็ต่อเมื่อผู้รับวาทกรรมยอมรับว่า ผู้สร้างวาทกรรมมีอำนาจในการกำหนดและควบคุมสิ่งต่าง ๆ ที่นำเสนอ ในที่นี้คือ การเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับการร้อยเรียงตัวเลข การถอดรหัสการร้อยเรียงตัวเลขให้คนทั่วไปเข้าใจ รวมถึงมีสิทธิในการชี้แนะ สั่งสอน และประเมินค่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคมเพื่อตัดสินว่า แนวทางหรือพฤติกรรมใดเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ การยอมรับอำนาจของผู้ทำนายดวงชะตายังเป็นการแสดงว่า ตัวผู้รับการทำนายปฏิเสธอำนาจในการเลือกและตัดสินใจด้วยตนเองเพราะยอมให้ผู้อื่นมีอำนาจในการชี้แนะ สั่งสอน ตักเตือน หรือแก้ไขการดำเนินชีวิตของตนมากกว่าจะเป็นผู้กำหนดหรือตัดสินใจด้วยตนเอง

ผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับที่ชนกพร พัวพัฒนกุล (2556: 127) กล่าวถึงความเชื่อในชะตากรรมของมนุษย์ว่า การเชื่อในอำนาจของชะตากรรมมีส่วนบ่มเพาะให้สมาชิกในสังคมยอมรับว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นชะตากรรมที่ถูกกำหนดมาจึงไม่ตั้งคำถามกับสถานภาพของตนเอง ความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้าง กฎเกณฑ์ทางสังคม และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว ดังนั้น อุดมการณ์ชะตานิยมและการยอมรับในอำนาจของผู้ทำนายดังที่กล่าวมาจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการสร้างอำนาจของผู้สร้างวาทกรรมที่จะทำให้ผู้รับวาทกรรมยอมรับในสิ่งที่ผู้สร้างวาทกรรมกำหนดขึ้นด้วยการพยายามทำให้ผู้รับวาทกรรมเห็นว่า มนุษย์ทุกคนล้วนถูกควบคุมด้วยสิ่งที่มีอำนาจเหนือกว่ามนุษย์คือตัวเลข มนุษย์จึงควรเรียนรู้ศาสตร์การร้อยเรียงตัวเลขตามหลักการที่ผู้ทำนายกำหนดและรับฟังคำแนะนำจากผู้ทำนายซึ่งมีอำนาจเข้าถึงศาสตร์ดังกล่าวเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขชะตากรรมของแต่ละคนให้เป็นไปในทางที่ดี

เอกสารอ้างอิง**ภาษาไทย**

- กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และ อีรณัฐ โขศลฤทธิชัย. (2551). *วิจัยปฏิบัติการศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การิน ศตายุส์ (แมน การิน). (2557ก). *ไซรท์ลับลับ สลับตัวเลขเปลี่ยนชีวิต*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (2557ข). *เคล็ดลับหาเลขรวยด้วยตัวเอง*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. (ผู้ให้สัมภาษณ์). (25 มกราคม 2559). *บันเทิงปากม้า [รายการโทรทัศน์]*. กรุงเทพมหานคร: สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (Bright TV).
- ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมพยากรณ์ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2534). *โหราศาสตร์กับการตัดสินใจในทางการเมืองของไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2559). *สามค่ายมือถือสู้เดือด ! คีคิงลูกค้าในทุกรูปแบบ* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.thansettakij.com/2016/08/29/90227>., 19 ตุลาคม 2559.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทวิญญู สวัสดิมงคล. (2555). *ความเชื่อด้านเลขศาสตร์ในการเลือกใช้งานหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของลูกค้าเอไอเอสในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม*. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์. (2559). *Decoder ถอดรหัสพลังตัวเลข สร้างแรงดึงดูดความสำเร็จ*. กรุงเทพมหานคร: วิช.
- _____. (10 กันยายน 2559). *เบอร์รับโชค (นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์) [Facebook]*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/decoder159/?fref=ts>
- _____. (12 ธันวาคม 2559). *เบอร์รับโชค (นิติกฤตย์ กิตติศรีวรนนท์) [Facebook]*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/decoder159/?fref=ts>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2548). *ธุรกิจหมอดูปี'48 เงินสะพัด 4,000 ล้านบาท* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9480000034602>., 19 ตุลาคม 2559.

- โพธิ์ชันนิง. (2556). *วางเบอร์มือถือ ธุรกิจพันล้าน* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.positioningmag.com/57374.>, 19 ตุลาคม 2559.
- _____ . (2559). *5 เกมโซเชียลเรตติ้งสูงสุดแห่งปี 2558 ตกลิขสิทธิ์ล้าน ช่อง 7 แชมป์ทั่วประเทศ- คีค 12 ราศี ช่อง 3 ครองคนดูในกรุงเทพฯ ปริศนาฟ้าแลบ โภยเรตติ้งช่องดิจิทัลใหม่* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.positioningmag.com/62177.>, 19 ตุลาคม 2559.
- พระมหาสมคิด เสือกะ. (2543). *จริยธรรมในอาชีพโทรอาจารย์*. วิทยาลัยนพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจริยศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภิญโญ พงศ์เจริญ. (2543). *บทบาทของโทรในสังคมไทย*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มัทนาปวีณ์ สาระคุณมนตรี. (2558ก). *เปลี่ยนเบอร์มือถือเปลี่ยนชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: เวิลด์ บิสซิเนส ดีเวลลอปเม้นท์.
- _____ . (2558ข). *เปลี่ยนเบอร์มือถือเปลี่ยนชีวิต ตอน ความมั่งคั่ง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เวิลด์ บิสซิเนส ดีเวลลอปเม้นท์.
- _____ . (2 ธันวาคม 2560). *Sim789 [Facebook]*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/sim789dotcom/>
- _____ . (ผู้ให้สัมภาษณ์). (12 กรกฎาคม 2559). *สดใหม่ไทยแลนด์ [รายการโทรทัศน์]*. กรุงเทพมหานคร: สถานีโทรทัศน์ช่อง 2.
- _____ . (16 มีนาคม 2559). *ตื่นมาคุย ไลฟ์ [รายการโทรทัศน์]*. กรุงเทพมหานคร: สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ (Modern Nine).
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). *กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำไพพร ธนภูติ. (2548). *เมื่อผู้หญิงเป็นหมอดู: กรณีศึกษา แม่และหมอดูหญิงในเครือข่าย*. วิทยาลัยนพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอไอเอส (แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส). (2559). *เลือกเลขเบอร์โทรที่ใช้ ให้ชีวิตดี...ดี* [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.ais.co.th/aisluckynumber/content1/?utm_source=line1., 15 ธันวาคม 2559.

ภาษาต่างประเทศ

Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse Analysis: The Critical Study of Language*. London:

Longman.

Fatalism. (2005). (7 ed.). Oxford University Press.

Fowler, R. (1991). *Language in the News: Discourse and Ideology in the British Press*. London:

Routledge.

Rice, H. (2010). *Fatalism*. In E. N. Zalta (Ed.), *Stanford Encyclopedia of Philosophy*.

Werner, A. and Leiss, E. (2014). *Modes of Modality: Modality, Typology, and Universal*

Grammar. Amsterdam: Benjamins Publishing Company.